

ΠΡΟΤΑΣΗ
ΑΠΟ ΤΕΕ
& ΚΕΔΚΕ

Παρουσιάστηκε το πληροφοριακό σύστημα σεισμικής επικινδυνότητας των κτιρίων, που κατάρτισε το ΤΕΕ και προσφέρεται δωρεάν σε όλους τους δήμους της χώρας.

Η προσεισμική ενίσχυση των κτιρίων μπορεί να συνδυαστεί με επεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων, ώστε να προκύπτει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο πακέτο παρεμβάσεων θωράκισης και βελτίωσης της λειτουργίας κάθε κτιρίου, με χαμηλό κόστος για τους ιδιοκτήτες, τονίστηκε από κοινού, από το ΤΕΕ και την ΚΕΔΚΕ. Η κοινή αυτή διαπίστωση έγινε στην ειδική εκδήλωση παρουσίασης του πληροφοριακού συστήματος προσεισμικής ενίσχυ-

την ενδεικτική ονομασία “Ενδυναμώνω κατ’ οίκον”, να αναπτυχθεί και ένα παράλληλο πρόγραμμα, ώστε οι δύο αυτές δράσεις να προωθούνται από κοινού με οικονομικά κίνητρα και χαμηλότοκα δάνεια για τους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες» ειπώθηκε χαρακτηριστικά στην εκδήλωση, ενώ προστέθηκε από τους ομιλητές η διάσταση ότι δραστηριότητες προσεισμικής ενίσχυσης δημοσίων κτιρίων συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης και θα μπορούσαν να είναι επιλέξιμες δαπάνες από το ΕΣΠΑ 2007-2013.

Ο πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γιάννης Αλαβάνος**, μιλώντας στην ειδική εκδήλωση, δήλωσε ότι το ΤΕΕ είναι υπερήφανο για τις δράσεις του, αναφέροντας ως χαρακτηριστικό

θα μπορεί να απευθύνεται στον μηχανικό του, ο οποίος με τη σειρά του θα μπορεί να αξιοποιεί αυτό το υλικό για να καταλάβει αν θα πρέπει να κάνει μια ειδικότερη μελέτη για να αντιμετωπιστεί οποιοδήποτε πρόβλημα σεισμικότητας υπάρχει. Αυτές οι μελέτες, τόνισε ο πρόεδρος του ΤΕΕ, όπως και οι αντίστοιχες μελέτες για επεμβάσεις στα κτίρια για την εξοικονόμηση ενέργειας απευθύνονται ιδίως στους ιδιοκτήτες από τα χαμηλότερα εισοδήματα. Ιδιοκτήτες κυρίως αυτών των κατηγοριών έχουν τα προβλήματα στα σπίτια τους και χρειάζεται συνολική και σωστή αντιμετώπιση για την προστασία τους και τη λειτουργική βελτίωση των κατοικιών τους.

Ο ομότιμος καθηγητής ΕΜΠ,

ΕΠΑΝΤΥΚ

Το ΤΕΕ εξοπλίζει τους ΟΤΑ με το λογισμικό αντισεισμικής θωράκισης

σης, που κατάρτισε το ΤΕΕ, με τη συμβολή του υπουργείου Εσωτερικών, στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Αντισεισμικής Ενίσχυσης Υφιστάμενων Κατασκευών (ΕΠΑΝΤΥΚ) και προσφέρεται δωρεάν από τις αρχές του νέου χρόνου, με τη μορφή DVD, ως ένα χρήσιμο εργαλείο, σε όλους τους ΟΤΑ της χώρας.

Η δυνατότητα που αποκτούν οι 1.133 δήμοι της χώρας, με το πληροφοριακό σύστημα που τους προσφέρει το ΤΕΕ, να γνωρίζουν σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου τη σεισμική διακινδύνευση κάθε κτιρίου, ώστε να αναλάβουν πρωτοβουλίες για δημόσια κτίρια και να ενημερώνουν τους ιδιοκτήτες για την κατάσταση του ακινήτου τους, ώστε να πράξουν τα δέοντα, ειπώθηκε ότι μπορεί να συνδυαστεί με το πρόγραμμα, που προωθείται από το υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια.

«Παράλληλα με το “Εξοικονομώ κατ’ οίκον” θα μπορούσε, με

παράδειγμα το Εθνικό Πρόγραμμα Αντισεισμικής Ενίσχυσης Υφιστάμενων Κατασκευών (ΕΠΑΝΤΥΚ), καθώς αυτές οι δράσεις έχουν όραμα, στόχους και χρονοδιαγράμματα τα οποία τηρούνται με συνέπεια. Για το νέο πληροφοριακό πρόγραμμα με την ονομασία «Ανάπτυξη λογισμικού αναπαράστασης του δομικού πλούτου της χώρας και της σεισμικής τρωτότητας σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου», ο κ. Αλαβάνος σημείωσε ότι αυτό το πρόγραμμα αξιοποιεί όλο το υπάρχον υλικό της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το σχετικό χαρτογραφικό υλικό, τις ερευνητικές προτάσεις και τις μελέτες του ΤΕΕ, παρέχοντας μια μακροσκοπική εικόνα για κάθε κτίριο, ώστε να μπορούμε να προσεγγίσουμε την όποια σεισμική επικινδυνότητα του κάθε κτιρίου, με αξιόπιστα επιστημονικά δεδομένα και, απομυθοποιώντας τον όποιο κίνδυνο, να μελετήσουμε και να εφαρμόσουμε τις αναγκαίες παρεμβάσεις. Οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται, συνέχισε ο κ. Αλαβάνος,

Θεοδόσης Π. Τάσιος, μιλώντας για το νέο πληροφοριακό πρόγραμμα, τόνισε ότι είναι ένα υλικό ηλεκτρονικό, το οποίο θα δοθεί δωρεάν μέσω του υπουργείου Εσωτερικών στους δήμους. Πρόκειται για δουλειά που έκανε το ΤΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΑΝΤΥΚ, ώστε κάθε δήμαρχος να έχει τη δυνατότητα να χαράξει μία στρατηγική προσεισμικής ενίσχυσης υφισταμένων κτιρίων μέσα στο δήμο του. Στο πληροφοριακό σύστημα περιλαμβάνονται κάρτες, εξελίξεις σεισμικότητας και διακινδύνευσης ανά περιοχή, ανά γειτονιά, πληροφορίες για κάθε σπίτι, τότε χτίστηκε, από τι υλικό είναι καμωμένο, αν έχει άλλα υλικά, που να είναι πιθανώς πιο εύτρωτα, πόσους ορόφους έχει, με σκοπό να μπορεί ο δήμος, τελικώς, ακόμη και να ειδοποιήσει και τους ιδιοκτήτες αν τυχόν έχουν πρόβλημα, ώστε να μπορούν να μπουν πρώτοι στην προσπάθεια για μια προσεισμική ενίσχυση. Είναι προϊόν από την απογραφή κτιρίων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρε-

ρεσίας το 2001. Καταγράφονται συνολικά 4,2 εκατομμύρια σπίτια. Το προϊόν αυτό, που θα πάρει ο κάθε δήμαρχος, είναι χρησιμοποιήσιμο και για άλλες δουλειές. Για παράδειγμα, μπορεί να δει τα ρέματα, τα δημόσια κτίρια και τη σεισμική τους επικινδυνότητα, ώστε

ΤΕΕ στους δήμους και τόνισε ότι η μόνη λύση για να μην πάει αυτή η δουλειά χαμένη, όπως παλαιότερα οι μικροζωνικές μελέτες, που έμειναν στα ράφια των ΟΤΑ, είναι να συνδυαστεί με το παράλληλο πρόγραμμα εξοικονόμησης ενέργειας των κτιρίων, στη βάση κοινών μελε-

οία της προσπάθειας του ΤΕΕ στον τομέα της προσεισμικής ενίσχυσης των κτιρίων και τόνισε ότι το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τα κονδύλια του προγράμματος «Θησέας», καθώς αποτελεί μια πολύτιμη προσφορά για τους δήμους και τους πολίτες. Τόνισε

ρη βαρύτητα στην ενίσχυση των δημόσιων κοινόχρηστων κτιρίων.

Το νέο πρόγραμμα «ανάπτυξης λογισμικού αναπαράστασης του δομικού πλούτου της χώρας και της σεισμικής τρωτότητας σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου» παρουσίασε ο συντονιστής του, **Βύρωνας Νάκος**, καθηγητής ΕΜΠ, αγρονόμος τοπογράφος μηχανικός, σημειώνοντας ότι στο εύχρηστο ηλεκτρονικό υλικό που θα λάβει δωρεάν ο κάθε δήμος για τη χάραξη της αντισεισμικής στρατηγικής, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δυνατότητες:

- Πλήρεις πολεοδομικοί χάρτες, με επιλεκτική αναφορά σε οποιοδήποτε οικοδομικό τετράγωνο.

- Πληροφορίες (ανά οικοδομικό τετράγωνο) για τα σεισμικά κρίσιμα χαρακτηριστικά οποιουδήποτε κτιρίου: υλικό κατασκευής, αριθμός ορόφων, έτος κατασκευής, χρήση κ.ά., από τα οποία εξαρτάται η σεισμική διακινδύνευση του κάθε κτιρίου.

- Δείκτες (π.χ. μέγιστος μέσος όρος κλπ.) σεισμικής διακινδύνευσης ανά οικοδομικό τετράγωνο.

Έτσι, οι τοπικές κοινωνίες θα διαθέτουν τώρα τις απαιτούμενες βασικές πληροφορίες, ώστε να έχουν μια προεκτίμηση της συνολικής και τοπικής διακινδύνευσης, να μπορούν να επιλέξουν με εύκολο τρόπο κτίρια για τα οποία θα αναζητήσουν τα μέσα υλοποίησης προσεισμικών ενισχύσεων κλπ.

Είναι αξιοσημείωτο ότι τρία εκατομμύρια κτίρια στην Ελλάδα, όπως είναι γνωστό, έχουν κτιστεί με τους παλαιούς ανεπαρκείς κανονισμούς και, επομένως, παρουσιάζουν στατιστικώς μεγαλύτερη σεισμική διακινδύνευση, σε σύγκριση με νεότερα κτίσματα.

Η συνεχής προσπάθεια για την προσεισμική ενίσχυση εκείνων των κτιρίων, συνιστά στόχο μεγάλης εθνικής σημασίας –ιδίως για εκείνα τα κτίρια που είναι ιδιαίτερος εύρωστα, αλλά και για τα κτίρια μεγάλης κοινωνικής σημασίας.

Το πρόγραμμα παρουσίασε ο υποψήφιος διδάκτορας ΕΜΠ, **Νίκος Τσελέπης**.

να παρέμβει σε αυτά αναλόγως. Υπάρχει ένα πολύτιμο πυκνό υλικό, το οποίο προσφέρεται προς το υπουργείο Εσωτερικών, που δαπάνησε χρήματα γι' αυτό το σκοπό, το οποίο μέσω των δήμων προσφέρεται στους πολίτες, ώστε να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους.

Ως εκπρόσωπος της ΚΕΔΚΕ ο Δήμαρχος Ρέντη, **Γεώργιος Ιωακείμης**, σημείωσε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει πράγματι μέχρι τώρα δείξει χαμηλή ανταπόκριση σε προγράμματα και δραστηριότητες προσεισμικής ενίσχυσης των κτιρίων, ακόμη και σημαντικών δημοσίων κτιρίων, που έχει ο κάθε δήμος στην περιοχή του. Απόδωσε το γεγονός στην έλλειψη πόρων και κυρίως στα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, με αποτέλεσμα ο κάθε δήμος στην πραγματικότητα να προλαβαίνει να αντιμετωπίσει μόνο τα τρέχοντα. Ο εκπρόσωπος της ΚΕΔΚΕ είπε ότι είναι εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο το πληροφοριακό σύστημα, που προσφέρει το

των και κινήτρων από την πολιτεία, για κάθε κτίριο και κάθε ιδιοκτήτη.

Ο αντιπρόεδρος του ΟΑΣΠ, **Σταύρος Αναγνωστόπουλος**, χαιρετίζοντας τις εργασίες της εκδήλωσης, τόνισε ότι το πρόγραμμα που ολοκλήρωσε το ΤΕΕ, προσφέροντας ένα τόσο χρήσιμο εργαλείο στους δήμους και τους πολίτες για την προσεισμική ενίσχυση των κτιρίων, κόστισε λίγες χιλιάδες ευρώ και στηλίτευσε ως παράδειγμα κακής διαχείρισης το γεγονός ότι, παράλληλα, από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Παιδείας στη διάρκεια της θητείας της προηγούμενης κυβέρνησης, δαπανήθηκε κονδύλι 9,5 εκατομμυρίων ευρώ για εξ αποστάσεως κατάρτιση εκπαιδευτικών για τη σεισμική προστασία, όταν γι' αυτό το σκοπό υπάρχει ο ΟΑΣΠ και μπορεί να προσφέρει σχετική εκπαίδευση και επιμόρφωση σε εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκε ο πρώην υφυπουργός Εσωτερικών, βουλευτής ΝΔ, **Αθανάσιος Νάκος**, ο οποίος μίλησε για τη σημα-

Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε και σε ξεχωριστή εκδήλωση και σε συνέντευξη Τύπου προς τους δημοσιογράφους των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης από τον πρόεδρο του ΤΕΕ, Γ. Αλαβάνο, τον ομότιμο καθηγητή του ΕΜΠ και επικεφαλής του ΕΠΑΝΤΥΚ, Θ. Τάσιο, από την ομάδα που το εκπόνησε (Β. Νάκος, Ν. Τσελέπης), παρουσία του Β' αντιπροέδρου του ΤΕΕ, Χρ. Σπίρτζη, του Αν. Γεν. Γραμματέα της Δ.Ε., Σ. Τσέγκου, και του μέλους της Δ.Ε., Θ. Δραγκιώτη.

την ανάγκη να θωρακιστούν τα παλαιά κτίρια, προ του 1978, καθώς στη συνέχεια οι κανονισμοί και οι τεχνολογίες κατασκευών εξελίχθηκαν, και πρότεινε να δοθεί ιδιαίτε-

Άνοιξε η αυλαία της διερεύνησης για τη φονική κατολίσθηση στα Τέμπη

Τίθενται προς διερεύνηση όλα τα σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με τα αίτια, την έκταση και τα μέτρα αποκατάστασης των προβλημάτων κατολίσθησης, με βάση το κείμενο «Πρώτων Εκτιμήσεων της Επιτροπής του ΤΕΕ» για τα Τέμπη. Πρόκειται για προκαταρκτικό πόρισμα της επιτροπής ειδικών επιστημόνων, που συγκρότησε το ΤΕΕ σε συνεργασία με το ΕΜΠ προκειμένου να διερευνηθούν τα αίτια και οι συνθήκες που προκάλεσαν τη φονική κατολίσθηση στην κοιλάδα των Τεμπών την 17η Δεκεμβρίου 2009. Το προκαταρκτικό πόρισμα εκδόθηκε τη Δευτέρα 21 Δεκεμβρίου, δηλαδή τέσσερις ημέρες μετά την εκδήλωση του φαινομένου και το δυστύχημα στα Τέμπη. Παράλληλα, το Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας ΤΕΕ, σε κείμενό του

επισημαίνει προβλήματα στις παρακαμπτηριούς οδούς και μεγάλες επιπτώσεις στις οδικές μεταφορές. Το «προκαταρκτικό πόρισμα» για τα Τέμπη υπογράφουν τα μέλη της επιτροπής που ορίστηκε την Πέμπτη 17 Δεκεμβρίου, με απόφαση του προέδρου του ΤΕΕ, Γιάννη Αλαβάνου, σε συνεργασία με τον πρόεδρο του ΕΜΠ, Κωνσταντίνο Μουτζούρη.

Μέλη της επιτροπής είναι οι:

- **Γεώργιος Γκαζέτας**, καθηγητής Εδαφομηχανικής ΕΜΠ
- **Σπύρος Καβουνίδης**, γεωτεχνικός
- **Παύλος Μαρίνος**, καθηγητής Τεχνικής Γεωλογίας του ΕΜΠ
- **Γεώργιος Τσιαμπάος**, αναπληρωτής καθηγητής Τεχνικής Γεωλογίας του ΕΜΠ
- **Δημήτρης Ρόζος**, επίκουρος καθηγητής Τεχνικής Γεωλογίας του ΕΜΠ, στέλεχος του ΙΓΜΕ.

Αξιοσημείωτο είναι, εξάλλου, ότι ο πρόεδρος του ΤΕΕ, με δηλώσεις του προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης εξέφρασε θερμά συλλυπητήρια προς τους οικείους και συνεργάτες του άτυχου 62χρονου Ιταλού μηχανικού **Σέρτζιο Σιάνι**, που έπεσε θύμα την ώρα του καθήκοντος στη μεγάλη κατολίσθηση στα Τέμπη, σημειώνοντας ότι «πρόκειται για ένα ακόμη θύμα εργατικού ατυχήματος» και υπογράμμισε ότι «ο τεχνικός κόσμος θρηνεί και την απώλεια ενός εξέχοντος Ιταλού συναδέλφου».

Το πλήρες κείμενο, με τίτλο «Πρώτες εκτιμήσεις της Επιτροπής ΤΕΕ», που δόθηκε στη δημοσιότητα, έχει ως εξής: «Η Επιτροπή Εμπειρογνομώνων του ΤΕΕ επισκέφθηκε την περιοχή των Τεμπών (18-20 Δεκ. 2009) και καταλήγει σε ορισμένες πρώτες εκτιμήσεις βάσει της αυτοψίας και των πληροφοριών που συνέλεξε. Τονίζεται ότι η πρώτη αυτή εκτίμηση θα επανεξεταστεί αφού: α) εξασφαλιστούν τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη ληφθείσα πληροφορόρηση και β) συμπληρωθεί η πληροφορόρηση αυτή με στοιχεία παλαιότερων μελετών διαφόρων φορέων.

Η διακινδύνευση κατά τη διέλευση από την κοιλάδα των Τεμπών υπήρχε ήδη από παλιά. Πρόκειται για ένα υψηλό, σχεδόν κατακόρυφο, πρηνές αποτελούμενο από διερρηγμένο βράχο, στη βάση του οποίου διέρχεται η Εθνική οδός. Η αναπόφευκτη επικινδυνότητα, ως αποτέλεσμα φυσικών διεργασιών, είχε ήδη επισημανθεί, στο παρελθόν, σε διάφορες τεχνικές εκθέσεις -

τιμές. Στη συγκεκριμένη θέση των εκρήξεων, η απόσταση από την κατάπτωση είναι μερικές εκατοντάδες μέτρα, δηλαδή είναι μεγάλη για να προκληθούν κραδασμοί που θα επηρέαζαν το πέτρωμα. Υπό την προϋπόθεση ότι θα επαληθευτούν οι πληροφορίες αυτές, εκτιμάμε ότι δεν πρέπει να έπαιξαν ρόλο στην κατάπτωση οι εκρήξεις για τη διάνοιξη της σήραγγας. Επιβάλλεται, πάντως, ο έλεγχος της ζώνης επιρροής και της έντασης των δονήσεων από τις εκρήξεις, για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα επηρεάσουν κατ' ελάχιστον την υπάρχουσα ασφαλή ισορροπία σε θέσεις όπου η σήραγγα θα πλησιάσει τα πρανή της οδού.

Κατά μήκος της οδού, στην κοιλάδα των Τεμπών, υπάρχουν πλείστες περιοχές με επικρεμάμενους βράχους. Άλλωστε, η όλη κοιλάδα έχει προκύψει από σειρά παράλληλων ρηγμάτων και η βραχομάζα είναι ιδιαίτερα καταπονημένη, με έντονο κερματισμό, πολλά συστήματα ασυνεχιών, αλλά συχνά και με σημαντική αποσάθρωση στα κείλη των ασυνεχιών. Είναι

Το προκαταρκτικό πόρισμα της επιτροπής ΤΕΕ-ΕΜΠ για τα Τέμπη

μελέτες. Πράγματι, πτώσεις λίθων, βράχων κλπ. έχουν συμβεί επανειλημμένα κατά το παρελθόν. Η ιδιαιτερότητα της πρόσφατης κατάπτωσης είναι ότι αφορούσε έναν ιδιαίτερα μεγάλο όγκο, από μεγάλο ύψος, και ότι προκάλεσε

την απώλεια ανθρώπινης ζωής.

Ο μεγάλος ασβεστολιθικός ογκόλιθος αποκολλήθηκε από την υπόλοιπη μάζα και μαζί με εδαφικό αργιλικό υλικό κινήθηκε προς τα κατόντη. Στη συνέχεια ο ογκόλιθος ανετράπη, θραύσθηκε και παρέσυρε και άλλα τεμάχια. Τελικώς, δε, το υλικό που μετακινήθηκε, ακολούθησε δύο διαδρομές, για να καταλήξει επί της οδού. Το συνολικό ύψος της πτώσης είναι περί τα εβδομήντα μέτρα.

Σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι ιδιαίτερα υψηλές και παρατεταμένες βροχοπτώσεις όλου του προηγούμενου διαστήματος, που μάλιστα ακολούθησαν περίοδο ξηρασίας.

Βάσει των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί (και οι οποίες θα ελεγχθούν), οι μετρήσεις των δονήσεων του βράχου σε απόσταση 150 μέτρων, περίπου, από τη θέση των εκρήξεων για τη διάνοιξη της σήραγγας έδωσαν πολύ μικρές (ασήμαντες)

σφάρες ότι σε όλες αυτές τις περιοχές η διέλευση ενέχει σχετικά αυξημένους κινδύνους. Το "εξοκάρωμα", δηλαδή η καθάρση βραχωδών τεμαχίων που παρουσιάζουν αυξημένη πιθανότητα πτώσης, είναι ένα πρώτο μέτρο προς τη σωστή κατεύθυνση, αρκεί βεβαίως να γίνεται από εξειδικευμένο συνεργείο και με τρόπους που δεν θα προκαλούν πρόσθετη χαλάρωση άλλων βραχωδών τεμαχίων.

Εκτιμάται, επίσης, ότι η υλοποίηση των ήδη προβλεπόμενων (εξ όσων γνωρίζουμε) μέτρων με δικτυώματα ανακαίτισης και μάλιστα με ενίσχυση αυτών των μέτρων -τόσο ως προς την έκταση και τη θέση τους, όσο και ως προς την ικανότητά τους- θα συμβάλει στη μείωση του κινδύνου.

Τα ίδια μέτρα θα πρέπει να εφαρμοστούν κατά προτεραιότητα, ενισχυμένα ειδικά στην περιοχή της αστοχίας, όπου η συγκεκριμένη κατάπτωση έχει δημιουργήσει συνθήκες περαιτέρω διατάραξης του βράχου. Η επιτροπή εκτιμά ότι τα μέτρα αυτά είναι δυνατόν να υλοποιηθούν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Τονίζεται ότι αυτά τα μέτρα δεν θα μπορούσαν να συγκρατήσουν τον συγκεκριμένο ογκόλιθο, λαμβανομένης μάλιστα υ-

πόση της ορμής του, λόγω ύψους εκκίνησης. Εδώ επισημαίνεται ότι τα μέτρα αυτά, αλλά ενδεχομένως και άλλα που θα μπορούσαν να προταθούν (π.χ. ηλώσεις, αγκυρώσεις, τοιχεία, πλέγματα συγκράτησης κλπ.) μειώνουν τους κινδύνους, αλλά δεν μπορούν να τους εξαλείψουν.

Μέχρις ότου ολοκληρωθεί η κατασκευή των σηράγγων του ΠΑΘΕ, που παρακάμπτουν την κοιλάδα των Τεμπών, η οποία διέλευση θα εμπεριέχει πάντα διακινδύνευση, αλλά πάντως, εφόσον ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας, θα είναι μικρότερη από τη σημερινή.

Εκτιμάται ότι αξίζει να εξεταστεί η πρόταση μέλους της επιτροπής για χρήση της όδευσης του παλαιού σιδηροδρομικού δικτύου με ταχεία εκτέλεση περιορισμένων έργων. Μια τέτοια προσωρινή λύση θα μπορούσε να προσφέρει στην κίνηση μία λωρίδα εκτός περιοχής καταπτώσεων και σύντομη σύνδεση με τον ΠΑΘΕ (παρακάμψη της τάξεως των 4-5 χλμ.) και τεχνικά μπορεί να υλοποιηθεί εντός μηνός.

Μετά την ολοκλήρωση των σηράγγων η υπερτοπική κίνηση των οχημάτων δεν θα αντιμετωπίζει πρόβλημα. Η τοπική - τουριστική κίνηση μέσα στην κοιλάδα θα εξακολουθεί να παρουσιάζει -μειωμένους ασφαλώς- κινδύνους. Πρέπει να εξεταστεί από την πολιτεία αν μπορεί να συνδυαστεί η ενίσχυση της ασφάλειας με τη διατήρηση του φυσικού κάλλους της περιοχής, μέσω της κατασκευής πρόσθετων μόνιμων προστατευτικών έργων, όπως, π.χ., κεκλιμένων, ιδιαίτερα ισχυρών, στεγαστρών.

Προτείνεται η δημιουργία "Φακέλου" στο ΤΕΕ, όπου θα συγκεντρωθούν όλα τα κατά καιρούς στοιχεία, όπως παλαιότερες ή νεότερες μελέτες, στοιχεία βροχομετρικά, στοιχεία δονήσεων και σεισμικά. Με τη συγκέντρωση και μελέτη αυτών των στοιχείων θα είναι δυνατόν να γίνουν καλύτερες εκτιμήσεις. Αυτός ο "Φάκελος" θα αποτελέσει χρήσιμο υλικό.

Τέλος, θεωρείται σκόπιμο να προταθεί στο υπουργείο ΥΠΜΕΔΙ να αναθέσει, με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, μελέτη εξέτασης και βελτίωσης νέων ή των υπάρχουσων εναλλακτικών διαδρομών».

Σοβαρά προβλήματα οδικής ασφάλειας και μεγάλες επιπτώσεις στις εμπορευματικές μεταφορές διαπιστώνει σε ξεχωριστό κείμενό του το Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας του ΤΕΕ, όσον αφορά στις εναλλακτικές διαδρομές που προσφέρονται για τις μετακινήσεις μετά το κλείσιμο των Τεμπών. Με τίτλο «Σοβαρές κατολισθήσεις στην περιοχή των Τεμπών - Οδική Ασφάλεια - Οδοί έκτακτης ανάγκης» το πλήρες κείμενο του Παρατηρητηρίου Οδικής Ασφάλειας έχει ως εξής:

Ιστορικό

Λόγω του εντονότατου ανάγκλιφου και του σοβαρού κινδύνου αποκοπής της βόρειας από τη νότια Ελλάδα, στη σύμβαση παραχώρησης προβλέπεται η σύνταξη «Ειδικής Μελέτης Οδικής Ασφάλειας» με βασικούς στόχους:

- Να επισημανθούν τα επικίνδυνα σημεία (Black Spots).
- Να αποκατασταθούν με μέτρα «χαμηλού κόστους» γρήγορα και αποτελεσματικά.

Προφανώς, στο πλαίσιο αυτό, θα έπρεπε να είχαν εντοπιστεί «Οδοί έκτακτης ανάγκης» ή «Παρακαμπτήριοι οδοί» στις οποίες να έχουν μελετηθεί και προχωρήσει σε υλοποίηση μέτρα βελτίωσης της οδικής ασφάλειας.

Ειδικότερα, οι παρακαμπτήριες οδοί παρουσιάζουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Μέσω Αγιάς και παραλίων Νομού Λάρισας για ΙΧ και οχήματα μέχρι 3,5 τ. προσθέτει 40-45 λεπτά. Τοπικοί παράγοντες εκφράζουν προβληματισμούς για την πιθανή επίπτωση στην ευστάθεια της οδού, αν ακολουθήσουν δυνατές βροχοπτώσεις. Η νέα διαδρομή είναι 90 χλμ. αντί 40 χλμ. της σημερινής (μέσω Αγιάς).
- Για ΙΧ και οχήματα μέχρι 3,5 τ. μέσω Ελασσόνας - Αγ. Δημητρίου και Κατερίνης, προσθήκη 45-50 λεπτά. Στη διαδρομή αυτή θα πρέπει οπωσδήποτε να ελεγχθούν τα υπόχρηστα γεφύρια και κρίσιμα σημεία για την ευστάθεια του εδάφους, δεδομένου ότι και εδώ υπάρχουν ανησυχίες για ενδεχόμενες δυνατές βροχοπτώσεις. Η νέα διαδρομή είναι 110 χλμ. αντί 85 χλμ. που είναι σήμερα.
- Η μεγαλύτερη παρακαμπτήρια διαδρομή είναι μέσω Ελασσόνας - Κοζάνης - Εγνατίας - Κόμβου Κλειδιού για φορτηγά άνω των 3,5 τ., η οποία προσθέτει στη διαδρομή περίπου 1 ώρα και έχει ποιοτικά τα καλύτερα χαρακτηριστικά (και Α/Δ). Η νέα διαδρομή είναι 215 χλμ. αντί 120 χλμ. που είναι σήμερα. Συνεπώς, η αναζήτηση και άλλων ασφαλέστερων και συντομότερων διαδρομών θα πρέπει να εξεταστεί.

Επιπτώσεις στις εμπορευματικές μεταφορές - Λειτουργία παρακαμπτήριων οδών

Λόγω της μεγάλης περιπορείας που εκτελούν τα βαρέα οχήματα (φορτηγά) με την προσθήκη σημαντικού χρόνου διαδρομής στον βασικό άξονα της χώρας βορρά - νότου, οι επιπτώσεις στις εμπορευματικές μεταφορές και συνακόλουθα στην εθνική οικονομία είναι σημαντικές. Παράλληλα,

η οδική ασφάλεια των κινούμενων οχημάτων (και ΙΧ) γίνεται από οδούς με:

- Πολύ χαμηλή γεωμετρία και στενή διατομή (στενό οδόστρωμα) - Έντονα προβλήματα χειμερινής συντήρησης (αποχιονισμό, παγετό κλπ.) σε μεγάλα υψόμετρα - Μέτρια έως κακή κατάσταση οδοστρώματος κατά τμήματα - Ελλιπής ή άστοχη κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση - Ελλείψεις στην πληροφοριακή σήμανση, που έχει ως συνέπεια οι οδηγοί να χάνονται μέσα σε δαιδαλώδεις μικρούς δρόμους κωμωπόλεων και οικισμών, οι οποίοι μειώνουν σημαντικά το επίπεδο της οδικής ασφάλειας. Οι επικείμενες ενορίες πιθανόν να δημιουργήσουν ασφυκτικές συνθήκες στις οδούς αυτές λόγω αδυναμίας να φέρουν τέτοιου μεγέθους κυκλοφοριακά φορτία (πάνω από 25.000 οχήματα/ημέρα αμφίδρομα, εκτός εορτών), με υψηλή σύνθεση βαρέων οχημάτων που δημιουργούν πρόσθετα προβλήματα οδικής ασφάλειας - Μειωμένη ορατότητα στα άκρα της οδού, λόγω έντονης αυτοφύας και βλάστησης.

Προβλήματα οδικής ασφάλειας στις εναλλακτικές διαδρομές

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΕΕ

Επειδή εκτιμάται ότι ο χρόνος αποκατάστασης μπορεί να είναι μακρύς με επικείμενο το χειμώνα, προτείνουμε άμεσα τα ακόλουθα:

- Να συνταχθεί άμεσα μελέτη μέτρων, (Low Investment) Fast Effective (LIFE), δηλαδή μέτρα χαμηλού κόστους, άμεσα και αποτελεσματικά, προκειμένου να εντοπιστούν τα επικίνδυνα σημεία (Black Spots) και να αρθούν οι επικινδυνότητες το ταχύτερο δυνατόν - Η έναρξη των έργων αυτών να αρχίσει με την τμηματική ολοκλήρωση της μελέτης.

- Η μελέτη μέτρων LIFE πρέπει να αντιμετωπίσει:
  - Άμεση αποκατάσταση κατακόρυφης σήμανσης (ιδίως πληροφοριακή σήμανση) - Βελτίωση ισόπεδων κόμβων με βελτίωση ορατότητας, κατακόρυφης σήμανσης, ηλεκτροφωτισμού κλπ. - Βελτίωση οδοστρώματος με χρονικό διάγραμμα αρχίζοντας από τα πολύ κακά σημεία βατότητας - Αξιολόγηση και πρόταση έργων με αξιοποίηση μικρών οδών ή χωματόδρομων για παράκαμψη οικισμών πόλεων - Πλήρη έλεγχο ηλεκτροφωτισμού, δεδομένου ότι τα περισσότερα ατυχήματα προβλέπεται να γίνουν βράδυ κατά το πρώτο διάστημα - Σοβαρή ενίσχυση του αποχιονισμού στα υψηλά υψόμετρα, με διάθεση πολλαπλάσιου αριθμού αποχιονιστικών λόγω και των επικείμενων χειμερινών μηνών. Τονίζουμε ότι σε περίπτωση ισχυρού χιονιού και παγετού, οι παρακαμπτήριες οδοί θα αντιμετωπίσουν σοβαρά προβλήματα. εφόσον δεν υπάρχει οργανωμένη επέμβαση με κατάλληλο εξοπλισμό, αναστροφές εκχιονιστικών μηχανημάτων κ.ά.

Το ΤΕΕ θέλει να υπογραμμίσει ότι απαιτείται άμεσος έλεγχος των λοιπών οδικών έργων παραχώρησης.

Η αυστηρή εφαρμογή μέτρων ασφαλείας κατά την εξέλιξη των έργων αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση, προκειμένου να μη θρηνησουμε και άλλα θύματα.

ΠΑΡΙΣΙ – ΑΘΗΝΑ

Αναζητούν το μέλλον με διαφορετική φιλοσοφία

Στις δύο συνεχόμενες εσπερίδες με θέμα: «Μελλοντικές εξελίξεις μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων – Οι περιπτώσεις Παρισιού και Αθήνας», που διοργάνωσε το ΤΕΕ σε συνεργασία με την Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, δόθηκε η ευκαιρία σε επιστήμονες, τόσο από την Αθήνα όσο και από το Παρίσι, να συζητήσουν με ποιες προσεγγίσεις, αλλά

και με ποιες διαδικασίες, αντιμετωπίζεται η πρόκληση της αναθεώρησης των ρυθμιστικών σχεδίων των δύο μητροπολιτικών κέντρων. Θεωρητικά, μέσα από τα δύο εγχειρήματα, και οι δύο πόλεις έχουν τον ίδιο στόχο, την αναζήτηση ενός νέου προσώπου για τις επόμενες δεκαετίες, μέσα σε ένα όλο και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Όπως, όμως, αναδείχτηκε και κατά τη

διάρκεια των δύο εκδηλώσεων, το θέμα προσεγγίζεται με διαφορετική φιλοσοφία, τόσο από πλευράς ουσίας, όσο και από πλευράς διαδικασιών. Ειδικότερα:

- Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας περιγράφει το μέλλον της Αττικής με αόριστο τρόπο και το μόνο σαφές είναι πως αυτό γίνεται «όχημα» για να βολευτούν διαμορφωμένες καταστάσεις (οικιστικές, περιβαλλοντικές, οικονο-

μικών συμφερόντων κ.ά.), αλλά και για να δρομολογηθούν έργα τα οποία έχουν εξαγγελθεί, όπως, για παράδειγμα, οι νέοι αυτοκινητόδρομοι της Αττικής, οι οποίοι, κατά πολύ μεγάλο ποσοστό, καθορίζουν και την ανάπτυξη που... πρέπει να προβλέψει το ΡΣΑ! Επίσης, στο νέο ΡΣΑ δεν αποσαφηνίζεται ο ρόλος που καλείται να παίξει η ελληνική πρωτεύουσα, στον ευρύτερο περίγυρο της Ευρώπης,

Ο Πάνος Μαντζιάρας, Σύμβουλος Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομικής

Έρευνας του γαλλικού υπουργείου Πολιτισμού, ανέλυσε το πώς ξεκίνησε το εγχείρημα για το «μεγάλο Παρίσι», έχοντας και ο ίδιος από τη θέση του παίξει σημαντικό ρόλο.

Όπως είπε, στα τέλη του 2007, δόθηκε στη δημοσιότητα το κείμενο της διαβούλευσης, το οποίο είχε στην ουσία δύο θέματα βασικά. Δύο παράλληλες ενότητες. Καλούσε από τη μία μεριά τις ομάδες που θα ενδιαφερθούν να σκεφτούν γενικά πάνω στη Μητρόπολη της μετά το Κιότο εποχής: Τι σημαίνει πόλη μετά το Κιότο. Δηλαδή, μετά το 2012, πώς πρέπει μία πόλη να αναπτυχθεί γενικά. Και από την άλλη μεριά, ως δεύτερη θεματική, πώς το Παρίσι μπορεί να παίξει ρόλο σε αυτή τη γενική ανά-

πτυξη των πόλεων μετά το 2012. Η ευρύτερη περιοχή του Παρισιού είναι μια περιφέρεια 12.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων, με 12 εκατομμύρια πληθυσμό, που αποτελείται από 7 Διαμερίσματα και 1.300 Δήμους. Μια Μητρόπολη όπου γίνονται 25 εκατομμύρια μετακινήσεις καθημερινά, εκ των οποίων το 85% από Περιφέρεια προς Περιφέρεια. «Στην ουσία –τόνισε– το πρόβλημα είναι η αναδιοργάνωση των συγκοινωνιών με τρόπο ώστε πλέον να αποφεύγεται το κέντρο στις μετακινήσεις». Το Παρίσι, επίσης, εκτός από το κέντρο όπου ζουν 2 εκατ. κάτοικοι, περιλαμβάνει μικρές και μεγάλες πόλεις μέχρι χωριά εκατοντάδων κατοίκων. Ένα δεύτερο μεγάλο πρόβλημα είναι οι κοινωνικές αντιθέσεις, μεταξύ των καλών δυτικών συνοικιών και των υποβαθμισμένων ανατολικών. Ένας δεύτερος στόχος, λοιπόν, είναι η εξισορρό-

πηση της κοινωνικής αντίθεσης, της κοινωνικής διαφοράς μεταξύ ανατολικού και δυτικού Ile de Grance. Τρίτο πρόβλημα είναι το πώς πρέπει να ξαναοργανωθεί η διοίκηση του ευρύτερου Παρισιού.

Ύστερα από διαγωνισμό, η παραγωγή ιδεών ανατέθηκε σε 10

διοίκηση και ισότητα. Μετακινήσεις. Πρόσβαση στην εργασία και στα αγαθά. Κοινωνική πόλωση. Το φάσμα των απαντήσεων: Η ισότητα ευκαιριών μέσα από ισότροπα δίκτυα μετακινήσεων, συμβολικές αξίες ισότιμα διανεμημένες στη διάχυτη πόλη, στην ευρύτερη πόλη. Τέρμα στη μικρή κατάτμηση

Η προσέγγιση του Παρισιού

αρχιτεκτονικές ομάδες, με αμοιβή 200.000 ευρώ η καθεμία, που, όμως, τελικά το κόστος αυτό να ξεπεράστηκε κατά πολύ. Η δουλειά των ομάδων αυτών ελεγχόταν κάθε τρίμηνο.

Ο ομιλητής παρουσίασε συνοπτικά τις προτάσεις και από τις 10 ομάδες, ενώ επισήμανε ότι η κοινή συνισταμένη των προτάσεων όλων των ομάδων ήταν: Δημοκρατική

του κτισίματος, άρα και της οργάνωσης, της διοίκησης σε κλίμακα κοινότητας. Προτείνουν συνασπισμούς κοινότητων, ένα περιφερειακό κοινοβούλιο κλπ.

Υπήρχαν, όμως, και ερωτήσεις που δεν απαντήθηκαν, όπως το ότι όλα αυτά τα σχέδια δεν στηρίχτηκαν σε σενάρια ακραία. Για παράδειγμα, τι θα γίνει αν έχουμε δημογραφικές εξελίξεις ακραίες. Κύ-

παιδείας, κουλτούρας και οικονομίας. Στην περίπτωση του Παρισιού επιχειρείται να ανατραπούν διαμορφωμένες καταστάσεις, ενώ οι εξαγγελίες έργων θα ακολουθήσουν του σχεδιασμού.

• Στην περίπτωση της Αθήνας, ο ΟΡΣΑ, ένας οργανισμός με άξια, βέβαια, στελέχη, που υπόκειται, όμως, στην πολιτική ηγεσία ενός υπουργείου, κλήθηκε να θέσει επί χάρτου τις πολιτικές επιλογές που είχαν προδιαγραφεί. Αντίθετα, στην περίπτωση του Παρισιού, ο ίδιος ο Γάλλος πρόεδρος κατέφυγε στο διαγωνισμό και κάλεσε δέκα διεθνούς φήμης αρχιτεκτονικά γραφεία, που με την υποστήριξη και άλλων επιστημόνων, πρότειναν συγκεκριμένες ιδέες, στρατηγικές, δράσεις και έργα, μέσα επίσης και από μια ουσιαστική διαβούλευση.

Κατά τη διάρκεια της 1ης επιπερίδας παρουσιάστηκαν οι εισηγήσεις των δύο προσκεκλημένων από το Παρίσι.

της Μεσογείου και των Βαλκανίων, σε έναν κόσμο που ολοένα μεταβάλλεται. Αντίθετα, στην περίπτωση του Παρισιού, περιγράφονται ιδέες και προτάσεις που αποσκοπούν στην ανασυγκρότηση της πόλης, στη βελτίωση των υποδομών και του περιβάλλοντος και σε μια ανάπτυξη της πόλης που θα αναγάγει τη γαλλική πρωτεύουσα στον ευρωπαϊκό χάρτη σε ένα κέντρο

ματα μετανάστευσης που αλλάζουν τελείως το δημογραφικό χάρτη. Πτώση γεννητικότητας, αύξηση των πολιτών της τρίτης ηλικίας, που είναι ήδη γεγονός. Τι θα γίνει αν συνεχίσουν να υπάρχουν οικονομικές κρίσεις και άρα το project δεν είναι εφικτό. Κρίση απασχόλησης, κατανάλωσης, έλλειψη δανείων για κατασκευή, που είναι αυτή που ουσιαστικά κάνει την πόλη να εξελίσσεται.

Υπήρχαν και ερωτήματα που απαντήθηκαν ελλιπώς. Δηλαδή, οι ομάδες κάθε φορά ερμηνεύσανε διαφορετικά τη θέληση του πολίτη. Τι θέλει ο πολίτης. Πώς ερμηνεύει κανείς τις επιθυμίες του. Για παράδειγμα, για την πυκνότητα. Οι μεν λέγανε ότι ο πολίτης θέλει να ζει σε πυκνή πόλη, στο κέντρο, άλλοι έλεγαν ότι ο πολίτης, όπως φαίνεται από τις πωλήσεις των ακινήτων, δεν θέλει να ζει στην περιφέρεια σε μικρά κτίρια.

Ποια είναι η σχέση του πολίτη με την αστικότητα. Τι είναι για τον πολίτη η πόλη επί της ουσίας. Εκεί έχουμε διάφορες ερμηνείες. Όπως, επίσης, και γιατί η πόλη εξελίσσεται, γιατί η πόλη μεγαλώνει. Ποιοι είναι οι κοινωνικοί λόγοι της αστικής διάχυσης.

Με αυτά τα υπέρ και τα κατά, κάποιες ιδέες που ήδη έχουν κατατεθεί κατά κάποιο τρόπο, συζητούνται σε ομάδες οι οποίες έχουν αναλάβει το σχεδιασμό, το σημειακό σχεδιασμό γύρω από το Παρίσι.

Η ιδέα είναι ότι από εδώ και μπρος θα υπάρξει ένα στελιέ του μεγάλου Παρισιού, το οποίο θα ξαναπάρει τους 10 αρχιτέκτονες και τις ιδέες τους και θα τις αναλύσει σε επιμέρους ιδέες με νέους διαγωνισμούς, νέες προτάσεις. Ένα είδος δέντρου, στην ουσία, που θα κινηθεί από το γενικό προς το ειδικό.

Προβληματική η μηχανιστική μεταφορά μέτρων από το Παρίσι

Υπάρχουν αρκετές διαφορές μεταξύ Παρισιού και Αθήνας, οι οποίες καθιστούν συχνά τη μεταφορά των παρισινών πολεοδομικών προτύπων και μεθόδων προβληματική, όπως ανέφερε ο **Γιώργος Πρεβελάκης**, καθηγητής Γεωπολιτικής του Πανεπιστημίου της Σορβόνης, ένας από τους δύο προσκεκλημένους ομιλητές από τη Γαλλία. Οι διαφορές αυτές, σύμφωνα με τον καθηγητή είναι:

1. Η σχέση πολίτη και κράτους: Η Γαλλία έχει μια ιστορία δέκα αιώνων εδαφικής και κρατικής σταθερότητας. Ο πολίτης έχει εμπιστοσύνη στο κράτος, θεωρεί ότι το ατομικό και οικογενειακό του συμφέρον συμπίπτει με το συλλογικό. Αντιθέτως, στην Ελλάδα η σχέση κράτους και πολίτη είναι ανταγωνιστική, έρχεται από οθωμανικές μνήμες, το μικρό ιστορικό βάθος του νεοελληνικού κράτους, τις εντάσεις που συνόδευαν την ίδρυσή του και τις περιπέτειές του κατά τη δεκαετία του 1940. Η ταλάντευση ανάμεσα στον αυταρχισμό και την αναρχία φαίνεται αναπόφευκτη. Οι συμμετοχικές διαδικασίες καθίστανται ιδιαίτερα δύσκολες υπό τις συνθήκες αυτές.

2. Η αντίληψη του πολιτικού χρόνου: Η Ελλάδα, ως τμήμα της Μεσογείου και των Βαλκανίων, έχει μακρά εμπειρία ριζικών ανακατατάξεων και αστάθειας. Η μεσογειακή φύση εξαπολύει καταστροφές χωρίς προειδοποίηση (σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές). Η βαλκανική γεωπολιτική θέση, σταυροδρόμι ανάμεσα σε αντιτιθέμενες μεγάλες δυνάμεις, ενισχύει το αίσθημα ανασφάλειας. Ταυτοχρόνως, δημιουργεί την ελπίδα για αναπάντεχες δυνατότητες εξωγενούς πλουτισμού και προστασίας, για τις οποίες ούτε απαιτείται ούτε είναι δυνατή η οποιαδήποτε προετοιμασία. Το πολιτισμικό κλίμα καλλιεργεί τον τυχοδιωκτισμό και αποθαρρύνει τη μακροπρόθεσμη οργάνωση και προετοιμασία που χαρακτηρίζουν τους δυτικοευρωπαϊκούς πολιτισμούς. Γιατί να επενδύουμε στο μέλλον, εφόσον όλες οι προσπάθειές μας κινδυνεύουν να ακυρωθούν από μια φυσική ή πολιτική καταστροφή; Όμως η Πολεοδομία, όπως αναπτύχθηκε σε χώρες με σταθερότητα και συνέχεια, προϋποθέτει μακροπρόθεσμη οπτική και επένδυση για το μέλλον. Οι σημερινές επιτυχίες της Γαλλίας οφείλονται σε αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν δεκαετίες πριν. Ακριβώς το αντίθετο ισχύει για την Ελλάδα. Η σημερινή παρακμή είναι σωρευτικό αποτέλεσμα από αποφάσεις με βραχυπρόθεσμη προοπτική.

3. Αδιαφορία, εχθρική ή φιλική στάση του πληθυσμού απέναντι στην πόλη: Αντίθετα με το Παρίσι, οι περισσότεροι κάτοικοι της Αθήνας έχουν πρόσφατες αγροτικές ρίζες. Η πραγματική τους πατρίδα εξακολουθεί να είναι το χωριό ή η κωμόπολη. Η Αθήνα αντιμετωπίζεται ως χώρος παροδικής διαμονής, ως πεδίο εργασίας και πλουτισμού. Ελάχιστος αθηναϊκός «πατριωτισμός» είναι διαθέσιμος ώστε να αναπτυχθεί μια ισχυρή αθηναϊκή πολιτική κοινωνία. Για τα πλήθη που συνωθούνται στην πρωτεύουσα, η Αθήνα είναι τα «ντουβάρια». Την ψυχή της είτε δεν την αντιλαμβάνονται είτε την προσλαμβάνουν αρνητικά.

«Επιτυχίες λύσεις και επιλογές στο Παρίσι» τόνισε ο καθηγητής «δεν μπορούν να υιοθετηθούν, παρά μόνον εφόσον κριθούν συμβατές με το διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο της Αθήνας. Σε πολλές περιπτώσεις πρέπει να τροποποιούνται σημαντικά, ώστε να προσαρμόζονται στις αθηναϊκές ιδιαιτερότητες. Η μηχανιστική μεταφορά, χωρίς τον έλεγχο της πολιτικής και πολιτισμικής συνάφειας, οδηγεί είτε σε πλήρη εξουδετέρωση των προσπάθειών (το γνωστό πρόβλημα της “μη εφαρμογής”) είτε, ακόμη χειρότερα, σε αντίθετα από τα επιζητούμενα αποτελέσματα».

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης εσπερίδας, εξετάστηκαν τα προβλήματα της Αθήνας σε ένα «τρογγυλό τραπέζι».

«Η πόλη μας, η κάθε πόλη, τουλάχιστον στην Ελλάδα, θέλει έναν ανασχεδιασμό του λειτουργικού συστήματός της, είτε αυτό λέγεται πολεοδομικό σύστημα, είτε λέγεται σύστημα υπηρεσίας του πολίτη». Αυτό τόνισε κατά την εισαγωγική ομιλία του ο πρόεδρος του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, **Ευάγγελος Λυρούδης**.

«Πρέπει να πάμε ξανά στον κόσμο, στο λαό» τόνισε σε άλλο ση-

Αθήνα, δεν το εμπνέει κανένα άλλο μέρος του κόσμου. Αυτό είναι άμεσης προτεραιότητας. Πρέπει να το φωνάξουμε, να το βροντοφονάξουμε. Θα γίνει η Μέκκα του πολιτισμού» επισήμανε σε άλλο σημείο.

«Η τελευταία μου φράση» τόνισε «είναι μια πρόταση που κάναμε ως Σύλλογος Αρχιτεκτόνων, πια, ότι απαιτείται μια σύγχρονη παρακολούθηση και ένας πολυεπίπεδος σχεδιασμός για να αντιμετωπίσει την ανταγωνιστική εξέλιξη στα σύγχρονα δεδομένα».

«Μιλάμε για Παρίσι και για Αθήνα. Είναι δύο πόλεις οι οποίες δεν

Δημόσια μεταφορικά μέσα και κλιματική αλλαγή. Συμπαγής πόλη - Μάχη εναντίον της φυσικής οικιστικής εξάπλωσης.

Οι σχεδιασμοί δεν εφαρμόζονται

«Καταρχήν, υπάρχει μια παράδοση στην Ελλάδα να θεσμοθετούμε ρυθμίσεις πολύ γενικού περιεχόμενου στην πολεοδομία και πολύ μεγάλων κλιμάκων και μία παράδοση, επίσης, που παρ' όλο που είναι μεγά-

πόρους, ενώ παράλληλα η υπερνομαρχία δεν έχει ούτε καν υπαλλήλους. Αφού ανέφερε μια σειρά από ζητήματα, όπως αυτά της αναβάθμισης του κέντρου της πόλης και των αναπλάσεων επισήμανε: «Αρα, λοιπόν, αυτές οι ευρύτατες πρωτοβουλίες, τις οποίες γνωρίζουμε, θα μπορούσαν να αναληφθούν από μια διοίκηση, η οποία δεν ξέρω πώς θα ήταν, δεν την έχω περιγράψει ούτε μου είναι απλό να την περιγράψω, η οποία θα είχε πολιτική αυτοδυναμία

Η Αθήνα θέλει ανασχεδιασμό του λειτουργικού της συστήματος

μείο. «Βλέπουμε, λοιπόν, ότι και αυτό έχει γίνει, σιγά σιγά κανονισμός. Δεν υπάρχει πια στην Ευρώπη, καθόσον γνωρίζω και έχω αντιληφθεί, καμία προσέγγιση χωρίς αυτούς τους λεγόμενους impartial participants. Δηλαδή, αυτούς τους αδέκαστους συμμετέχοντες, που είναι, βέβαια, μια άλλη έρευνα, το ποιοι είναι αυτοί που έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε αυτό το ρόλο του αδέκαστου συμμετέχοντος, του μορφωμένου πια Ευρωπαίου πολίτη που έχει περάσει τη γενική παιδεία. Δεν μιλάμε πια για αναλφαβητισμό, μιλάμε για ανθρώπους που είναι εκπαιδευμένοι και μπορούν να εκφράζουν το "υπεράνω των νόμων"».

«Πολιτισμός και σύγχρονη ζωή για την Αθήνα. Πρέπει να γίνει το προσκυνήμα των μορφωμένων του κόσμου. Το βιώνω στους ξένους φίλους μου και γνωστούς. Αυτό το δέος της επίσκεψης στην Αθήνα, του προσκυνήματος στην

έχουν μόνο, όπως συχνά ακούστηκε χθες, πολλές διαφορές, έχουν και κοινά» τόνισε ο **Γιάννης Μιχαήλ**, πρόεδρος της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας. «Είναι δύο πόλεις που τις έχει σφραγίσει ο 19ος αιώνας. Το 1850 στο Παρίσι ο βαρβάρος Οσμάν έφτιαξε τα βουλεβάρτα σκίζοντας δρόμους μέσα στην παλαιά πόλη των Παρισίων. Ας θυμηθούμε ότι μόνο 30 χρόνια πριν οι ημέτεροι Κλεάνθης και Σάουμπερτ φτιάξαν και αυτοί μια νέα πόλη στην Αθήνα, όπως πολύ ωραία τη μελετάει ο συνάδελφος Γιάννης Τσιώμης, συνάδελφος των κυρίων ομιλητών στο Παρίσι. Και αυτοί ονειρεύονταν βουλεβάρτα, τα πετύχανε και που roint de vue προς την Ακρόπολη. Τότε τα πέτυχαν, εμείς φροντίσαμε να τα κλείσουμε».

Στη συνέχεια, έθεσε τους τρεις άξονες της συζήτησης που ήταν: Διαδικασία προσέγγισης των προβλημάτων και διοίκηση του χώρου.

λες οι κλίμακες, δεν τηρούνται ποτέ», τόνισε παίρνοντας το λόγο η αρχιτέκτων – πολεοδόμος **Ράνια Κλουτσιανιώτη**. «Αυτοί, εάν θέλετε, οι στόχοι του ρυθμιστικού σχεδίου του 1985, του σχεδίου του Τρίτση, ήταν πραγματικά και στόχοι γενικής κλίμακας που είχαν τεθεί, αλλά ποτέ δεν εφαρμόστηκαν. Και για ποιο λόγο δεν εφαρμόστηκαν; Η προσωπική μου άποψη είναι ότι δεν έχουμε ποτέ ελέγξει και δεν ελέγχουμε ποτέ το ρεαλισμό των προτάσεων. Την εφικτότητά τους. Δηλαδή, δεν προσεγγίζουμε το χώρο στις κλίμακες που πρέπει να προσεγγίσουμε το χώρο».

Στη συνέχεια η ομιλήτρια τάχθηκε υπέρ της μητροπολιτικής Διοίκησης στην Αθήνα, επισημαίνοντας ότι σήμερα ο ΟΡΣΑ είναι υπό τη σκέπη του εκάστοτε υπουργού και χωρίς

και θα είχε και πόρους».

Η ομιλήτρια τόνισε, επίσης, την ανάγκη μείωσης της εξάρτησης από τα ΙΧ, επικρίνοντας την πρόβλεψη του νέου ΡΣΑ για τους νέους αυτοκινητοδρόμους σε όλο τον Υμηττό. Είναι εξωφρενικά πράγματα αυτά, είναι έξω, δηλαδή, από το αυτονόητο, τόνισε και συνέχισε:

«Πιστεύω ακριβώς ότι με αυτά που λέγαμε προηγουμένως, με τους βελονισμούς και τα ριζώματα μέσα στην πόλη, εάν αυτά συνδυαστούν με πόλους ευρύτερους, με πόλους που θα έχουν σχέση και με τη συμπαγή πόλη και την ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, θα έχουν σχέση και με την περιφέρεια της πόλης και θα μπορούν να εξυπηρετήσουν και περιφερειακά και ακτινικά, τόσο τον πεζό τόσο και το μετακινούμενο για όλες τις χρή-

σεις, όχι μόνο για τις μετακινήσεις της εργασίας, τότε πιστεύω ότι θα αντιμετωπίσαμε ικανοποιητικά και τα φαινόμενα της μόλυνσης της πόλης, δεδομένου ότι έχουμε το κάτω μέρος της, τον Ελαιώνα, ο οποίος είναι, ας πούμε, η πηγή από την οποία η πόλη θα έπαιρνε ανάσα, δεδομένου ότι είναι η μεγάλη και η χαμηλή κοιλάδα του Κηφισού. Δεν έχει γίνει Ελαιώνας, δεν έχει ξαναγίνει τίποτα που να είναι σπουδαίο και θα έδινε πραγματικά

ται να κάνουμε τίποτα, ούτε θα μπορέσουμε ποτέ να πετύχουμε κάποια ανάσχεση στα προβλήματα της άναρχης εξάπλωσης των αστικών κέντρων της χώρας. Να πούμε ότι η πρώτη περιοχή στην οποία θα έπρεπε να λάβουμε ένα τέτοιο μέτρο νομίζω ότι είναι σαφές για όλους μας εδώ είναι η Αττική».

Καινοτόμες πολιτικές και σχεδιαστικές πρακτικές

«Μας ενδιαφέρει -πιστεύω ότι

τόνισε παίρνοντας το λόγο η **Ελίζα Παναγιωτάκου**, καθηγήτρια του ΕΜΠ.

«Χρειαζόμαστε όμως» πρόσθεσε «και έρευνα και εργαλεία και μηχανισμούς και συναινετικές διαδικασίες. Χρειαζόμαστε περισσότερο συναινετικές διαδικασίες από την από τα πάνω διαβούλευση. Εάν αυτά είναι υποθέσεις εργασίας που έχουμε, νομίζω ότι δεν μπορεί να μας καλύπτουν τα ρυθμιστικά όπως είναι σήμερα». Προς την κατεύθυνση αυτή πρότεινε το ΤΕΕ, μαζί με το ΥΠΕΧΩΔΕ και με άλλους ερευνητικούς φορείς, να προετοιμάσει έναν διαγωνισμό.

«Εγώ πιστεύω ότι, με την εμπειρία αυτών των χρόνων, πρέπει να υπάρχει μια συμμετοχή ουσιαστική, με λόγο ισχυρό και της Αυτοδιοίκησης, για να υπάρχει μια εξισορρόπηση, γιατί η εμπειρία που έχουμε από τη διαχείριση του χώρου και από το πρώτο ρυθμιστικό σχέδιο και με την ίδρυση του Οργανισμού της Αθήνας, πιστεύω ότι μας

κυρίως αυτό που θα πρέπει να υπάρχει για το χώρο θα πρέπει να είναι η παρακολούθηση. Η παρακολούθηση εφαρμογής του όποιου ρυθμιστικού αποφασίσουμε».

Επίσης, τόνισε ότι πιστεύει πως ο πυρήνας όλων των ορεινών όγκων, των μεγάλων ορεινών όγκων της Αττικής πρέπει να είναι δημόσια περιουσία.

Εξέφρασε ακόμη τη συμφωνία του για τη συμπαγή πόλη, να μην υπάρχει αυτή η γραμμική επέκταση όσον αφορά την Αττική, αλλά, πρόσθεσε: «Πρέπει να πούμε ότι υπάρχει μια σαφής υστέρηση όλων των πολεοδομικών σχεδιασμών που υπάρχουν παντού», προσθέτοντας ότι σήμερα το 90% της Ανατολικής Αττικής δεν έχει αποχέτευση, ότι δεν έχει αντιπλημμυρική προστασία και ενώ είναι σε πληθυσμό, όση η Ήπειρος και η Κρήτη, δεν διαθέτει νοσοκομείο.

Τέλος, τόνισε ότι πρέπει να προστατευτούν οι ελεύθεροι χώροι και ότι, εκτός από το θαλάσσιο μέτωπο του Σαρωνικού, πρέπει να αναπτυχθεί εξίσου και το θαλάσσιο μέτωπο του Ευβοϊκού.

Ο **Γ. Πρεβελάκης** διαφώνησε με τη μητροπολιτική διάρθρωση της Αθήνας, υποστηρίζοντας ότι μια τέτοια διάρθρωση θα επιδεινώσει τα προβλήματα. Επισήμανε ότι η αντιμετώπιση του κυκλοφοριακού έχει επείγοντα χαρακτήρα και πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ασθένεια. Τέλος, επισήμανε ότι η Αθήνα κινδυνεύει να διασπαστεί σε συγκρουόμενες περιοχές, άλλες από τις οποίες στεγάζουν τη δυστυχία και άλλες τη κλιδή. Επίσης, τόνισε ότι είναι λάθος η υποβάθμιση του κέντρου με την απομάκρυνση υπουργείων και την αποκέντρωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και ότι αν συνεχιστεί αυτή η παρακμιακή του πορεία η Αθήνα δεν θα μπορεί να συγκριθεί πια με το Παρίσι, αλλά με τη Βηρυττό.

με την κλίμακά του μια ανάσα ζωής, μια ανάσα σε όλο το λεκανοπέδιο».

Αναφερόμενη, τέλος, στο θέμα της συμπαγούς πόλης τόνισε ότι «εάν δεν αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της εκτός σχεδίου δόμησης, ας πούμε, προς το παρόν, με δραστικό περιορισμό, ώστε να φτάσουμε κάποτε στην απαγόρευση, δεν πρόκει-

πρέπει να μας ενδιαφέρει- η διερεύνηση των νέων συνθηκών συντοχής των αστικών κοινωνιών και γι' αυτό χρειαζόμαστε καινοτόμες πολιτικές και σχεδιαστικές πρακτικές. Σε αυτό το πλαίσιο, χρειαζόμαστε ένα ευέλικτο, εννοιολογικό, μεθοδολογικό και θεσμικό οπλοστάσιο του σχεδιασμού. Ασφαλώς καινούρια διοικητική δομή». Αυτό

έχει δώσει δείγματα ότι κάτι πρέπει να αλλάξει σε αυτό το χώρο» τόνισε παίρνοντας το λόγο ο **Λεωνίδας Κουρής**, Νομάρχης Ανατολικής Αττικής.

Επίσης, επισήμανε ότι «εάν γίνει μητροπολιτική διοίκηση, ενδεχομένως να είναι υπό την εποπτεία ο όποιος οργανισμός ή όποια υπηρεσία θα διαχειρίζεται το χώρο, αλλά

ΥΛΙΚΑ ΣΙΚΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ • ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ • ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΟΜ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
 GUNITE απο το 1979 • ΕΠΟΞ. ΡΗΤΙΝΕΣ ΕΡΟΧ 200, 203
 • Ελάσματα • Ενέσεις • Ανθρακούφασματα
 • ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ ΚΟΠΗ • ΥΛΙΚΑ • ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Τηλ.: 0106844069 - 0944/317197
Ταφ σιγμα ΥΛΙΚΑ ISOMAT

Οι ελάχιστες αμοιβές των μηχανικών καθορίζονται νομοθετικά

Η τήρηση της εγκυκλίου υπ' αρ. 26/08 του υπουργείου Εσωτερικών, για τις ελάχιστες αμοιβές των μηχανικών από τις πολεοδομικές υπηρεσίες, είναι υποχρεωτική. Αυτό τεκμηριώνει ο πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γ. Αλαβάνος**, σε έγγραφο του προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, ζητώντας από τις πολεοδομικές της υπηρεσίες να σταματήσουν να αρνούνται την εφαρμογή του νόμου.

Ειδικότερα, ο πρόεδρος του ΤΕΕ επισημαίνει, μεταξύ άλλων:

Οι αμοιβές των μηχανικών για τη μελέτη και επίβλεψη ιδιωτικών έργων καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία. Το ΤΕΕ, όπως θα εκτεθεί παρακάτω, υπολογίζει τις αμοιβές σύμφωνα με το νόμο, **στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του** για την εξασφάλιση καταβολής προς τον μηχανικό της (προβλεπόμενης από το νόμο) αμοιβής του.

Ειδικότερα, οι αμοιβές καθορίζονται από τα περί αμοιβών μηχανικών νομοθετικά διατάγματα και τα δυνάμει αυτών εκδοθέντα βασιλικά και προεδρικά διατάγματα. Αναλυτικά:

Σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ.1 του ν.δ. της 17.7/16.8.1923, τα ελάχιστα όρια αμοιβών των μηχανικών κανονίζονται διά β. διαταγμάτων εκδιδόμενων με πρόταση του υπουργού Δημοσίων Έργων, μετά από Γνώμη του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων. Στη συνέχεια, το ν.δ. 2726 της 12/12 Νοεμβρίου 1953 επιβεβαιώνει ότι ο κανονισμός ελαχίστων ορίων αμοιβών των μηχανικών, που ορίστηκε με το άρθρο 59 του ν.δ. του 1923, εφαρμόζεται για όλες τις ειδικότητες των μηχανικών-μελών του ΤΕΕ, διπλωματούχων των ανωτάτων σχολών, καθώς και στους ασκούντες τα επαγγέλματα αυτά εν όλω ή εν μέρει, βάσει ειδικών διατάξεων νόμων (έστω και μη μελών του ΤΕΕ ή μη διπλωματούχων ανωτάτων σχολών), και ότι αυτές αποτελούν κατώτερη διατίμηση, υποχρεωτική για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.

Οι προδιαγραφές για το περιεχόμενο και τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών των μηχανικών (μελέτες, επίβλεψη κλπ.) καθορίζονται και αυτές νομοθετικά (και μάλιστα με περισσή αυστηρότητα), δεδομένου ότι αυτές συνδέονται με την ασφάλεια των οικοδομικών έργων και κατ' επέκταση με την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, που συνεπάγεται αυτή (άρθρ. 105 επ. του π.δ. 696/1974, άρθρ. 55 επ. του ν.δ. της 17.07.1923 περί σχεδίων πόλεων, β.δ. της 15.12.1923, άρθρ. 7 του ν. 1396/1983, άρθρ. 91 του π.δ. 696/1974). Παράλληλα, θεμελιώνεται α-

ντικειμενική και μακρόχρονη ποινική και αστική ευθύνη των μηχανικών για τις υπηρεσίες μελετών, επίβλεψης και κατασκευής κτιριακών έργων που παρέχουν (άρθρ. 286 ΠΚ).

Με την εκπόνηση της μελέτης του έργου κατά τις ανωτέρω προδιαγραφές, εξάγεται, μεταξύ άλλων, ο προϋπολογισμός της δαπάνης του έργου, ο οποίος προκύπτει με ευθύνη του εκπονούντος τη μελέτη μηχανικού ως γινόμενο των αποτελεσμάτων των αναλυτικών προμετρήσεων του έργου, είτε με τιμές συγκεκριμένες αρμοδίως, είτε με τιμές που προκύπτουν από στατιστικά στοιχεία παρόμοιων έργων, ανάλογα με το στάδιο μελέτης.

Βάσει του προϋπολογισμού αυτού, η πολιτεία, μέσω των αρμοδίων κάθε φορά υπηρεσιών της, στις οποίες δηλώνεται από τον μηχανικό, καθορίζει και εισπράττει τα ποσά των αναλογούντων φόρων, ασφαλιστικών εισφορών και εν γένει των διαφόρων τελών και υπέρ τρίτων εισφορών.

Ειδικά για την έκδοση οικοδομικών αδειών, στο άρθρο 3 παρ. 6 του π.δ. 696/1974 όπως ισχύει, αναφέρεται ότι ο προϋπολογισμός για τον υπολογισμό της αμοιβής εξάγεται είτε βάσει αναλυτικού προϋπολογισμού, είτε σύμφωνα με τιμές μονάδος που καθορίζονται με υπουργική απόφαση, **η οποία λαμβάνει υπόψη το κόστος κατασκευής**, όπως εξάγεται από τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων (άρθρ. 41 ν. 1249/1982 όπως κάθε φορά ισχύει).

Ωστόσο, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΣτΕ υπ' αρ. 2506/2000 και 2507/2000, η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 6 του π.δ. 696/1974, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του π.δ. 515/1989, κατά το μέρος που επιτρέπει τον καθορισμό με υπουργική απόφαση τιμών μονάδων επί τη βάση του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, καθώς και άλλων, μη προσδιοριζόμενων, παραγόντων, **συνιστά ανεπίτρεπτη υπεξουσιοδότηση**.

Συνεπώς, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμο έρεισμα της υπουργικής αποφάσεως 81304/6083/6.12.1989 (Β' 886) της οποίας, ως κανονιστικής, το κύρος κρίνεται παρεμπιπτόντως, με αποτέλεσμα η απόφαση αυτή να ελέγχεται ως μη νόμιμη.

Διαδικασία υπολογισμού αμοιβών

Με την περαίωση της ανατεθείσας μελέτης, οι

μηχανικοί υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν στο ΤΕΕ τα εκ της μελέτης προκύπτοντα στοιχεία, μετὰ των οποίων και τον προϋπολογισμό του έργου που έχει προκύψει από τη μελέτη, βάσει των οποίων το ΤΕΕ συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού.

Με τα διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει των ανωτέρω νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων (μεταξύ των οποίων το π.δ. 12/27-6-1924, το β.δ. 19/21-2-1938, το π.δ. 696/74, το π.δ. 515/89), καθορίστηκαν και οι ελάχιστες νόμιμες αμοιβές των παρεχόμενων από τους μηχανικούς υπηρεσιών, σύμφωνα με τις ανωτέρω προδιαγραφές.

Το άρθρο 1 παρ. 3 του π.δ. 696/1974 ορίζει ότι «*αι αμοιβαί διά τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικές προδιαγραφάς*». Προκύπτει, δηλαδή, από τη διάταξη αυτή ότι η αμοιβή μηχανικού (το κόστος δηλαδή της μελέτης) οφείλεται για την εκπόνηση μελέτης με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές.

Στο άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 696/74 επαναλαμβάνεται ότι «*οι διά του παρόντος καθοριζόμενες αμοιβές αποτελούν τα υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια αποζημίωσης για την εκπόνηση μελετών και τη διενέργεια επιβλέψεων, παραλαβών και εκτιμήσεων...*».

Με τον καθορισμό της ελάχιστης υποχρεωτικής αμοιβής επιτυγχάνεται ο καθορισμός ελάχιστης αποδεκτής αντιστοιχίας μεταξύ της άρτιας και ορθής από τεχνικής απόψεως παροχής (υπηρεσία μηχανικού) και της δίκαιης, εύλογης και ανάλογης αντιπαροχής (αμοιβή μηχανικού). Επίσης, επιτυγχάνεται η εκτέλεση του έργου με βάση νομοθετημένες σχέσεις μεταξύ είδους, μεγέθους και σταδίου του έργου, σε συνάρτηση με τον προϋπολογισμό αυτού και το κόστος της μελέτης του. Ο κανονισμός αμοιβών εκτείνεται στη μελέτη, εφαρμογή, επίβλεψη, εποπτεία ή στον έλεγχο και την παραλαβή πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και σε πάσης φύσεως τεχνικές εν γένει εργασίες και υπηρεσίες, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες κλπ. ή αμοιβές καταβαλλόμενες στους μετέχοντες σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και στους κριτές αυτών.

Αρμόδια αρχή υπολογισμού των αμοιβών

Με το β.δ. της 30/31.5.1956 ορίστηκε ότι ο υπολογισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβών των μηχανικών γίνεται από το ΤΕΕ, όπως και ότι η είσπραξη της αμοιβής από τους μηχανικούς γίνεται μέσω του ΤΕΕ. Σύμφωνα με το ανωτέρω διάταγμα, οι μηχανικοί υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν στο ΤΕΕ την περαίωση της ανατεθείσας σε αυτούς μελέτης και τα προκύπτοντα από

αυτή στοιχεία, με βάση τα οποία το ΤΕΕ συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής, εφαρμόζοντας τις διατάξεις του π.δ. 696/74.

Από τα παραπάνω προκύπτει, σαφώς, ότι το ΤΕΕ, συμμορφούμενο με την ισχύουσα νομοθεσία, υπολογίζει την ελάχιστη νόμιμη αμοιβή των μηχανικών για τις υπηρεσίες προς τους πελάτες τους, προκειμένου να λειτουργεί ως εγγυητής της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, λόγω του θεσμικού του ρόλου.

Διαδικασία κατάθεσης και είσπραξης της αμοιβής

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. της 8/13.7.1993, στα απαιτούμενα για την έκδοση οικοδομικής άδειας δικαιολογητικά περιλαμβάνεται «[...] αποδεικτικό κατάθεσης αμοιβής του μελετητή μηχανικού». Έτσι, για την έκδοση οικοδομικής άδειας απαιτείται το σχετικό αποδεικτικό της τράπεζας για την κατάθεση της αμοιβής του μελετητή. Η απαίτηση αυτή συνδέεται ευθέως με την ευθύνη που καθιερώνει ο νόμος για τον μηχανικό που υπογράφει τα σχέδια κάθε οικοδομικής άδειας. Η δε τράπεζα δέχεται τη σχετική κατάθεση της αμοιβής και εκδίδει το σχετικό παραστατικό μόνο βάσει του σχετικού εντύπου του ΤΕΕ, με το οποίο υπολογίζεται η αμοιβή. Οίκοθεν νοείται, βέβαια, ότι σε περίπτωση που το ΤΕΕ υπολογίσει εσφαλμένα την οφειλόμενη αμοιβή, η σχετική του πράξη ελέγχεται από καθέναν που έχει έννομο συμφέρον κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις.

Το ΤΕΕ έχει έλθει σε συμφωνία με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας ήδη από το έτος 1956 και της έχει αναθέσει τις εργασίες είσπραξης και αποδόσεως των αμοιβών των μηχανικών εν γένει, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο ανωτέρω β.δ. 30/31.5.1956.

Εκτός των όσων αναφέρονται, σας επισημαίνουμε ότι τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), μεταξύ των οποίων και το ΤΕΕ, είναι εκείνα που έχουν ως αποστολή από τις οικείες διατάξεις **την εκπλήρωση πολιτικών σκοπών, με την άσκηση αρμοδιοτήτων δημόσιας εξουσίας**. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται με την έκδοση ατομικών και κανονιστικών διοικητικών πράξεων για την επίλυση σκοπών δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 413/70).

Συμπέρασμα

Από τις οικείες διατάξεις που παρατέθηκαν παραπάνω και επισυνάπτονται, προκύπτει ότι:

- Οι ελάχιστες αμοιβές καθορίζονται νομοθετικά. Ο καθορισμός ελάχιστων αμοιβών, δηλαδή το κόστος της μελέτης (σχεδιασμού)

του έργου βρίσκεται σε σχέση αναλογίας καθοριζόμενης από το νόμο με τις προδιαγραφές της μελέτης, το είδος και το στάδιο ωρίμανσης του έργου, τον προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του. Δηλαδή, οι αμοιβές αποτελούν συντελεστή μιας ευρύτερης εξίσωσης που θέτει η Πολιτεία για την εμπορεία της ποιότητας παραγωγής των τεχνικών έργων, στην οποία οι ελάχιστες αμοιβές αποτελούν: (i) αναγκαία και (ii) ανάλογη προϋπόθεση σε σχέση με τον επιδιωκόμενο δημόσιο σκοπό.

• Στο πλαίσιο της αρχής της ενότητας της ενόμου τάξεως και σύμφωνα με τα παραπάνω εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 28613/26/08 Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών περί της υποχρέωσης των πολεοδομικών υπηρεσιών για τον έλεγχο και την αντιπαραβολή των στοιχείων που περιέχονται στα παραστατικά που σχετίζονται με τις αμοιβές των οικοδομικών αδειών και κατατίθενται στο ΤΕΕ με τα στοιχεία του φακέλου της σχετικής άδειας.

Στην προκειμένη περίπτωση, η σχετική εγκύκλιος όχι ως «ερμηνευτική» των διατάξεων, όπως αναλύθηκαν παραπάνω, αλλά ως «**κανονιστική εγκύκλιος**», καθορίζει καθήκοντα των ιεραρχικών υφισταμένων δημοσίων υπαλλήλων και επιβάλλει υποχρεώσεις στους διοικουμένους. Έχει, δηλαδή, χαρακτήρα κανονιστικής διοικητικής πράξης (δηλ. η πράξη φέρει μεν το όνομα «εγκύκλιος», είναι, όμως, ουσία και τύπος, κανονιστική υπουργική απόφαση).

Όπως γνωρίζουμε από σχετικό έλεγχο, η Ν.Α. Θεσ/νίκης, σε κατάσταση διοικητικής απομόνωσης, είναι από τα ελάχιστα παραδείγματα καταχρηστικής άρνησης εφαρμογής της εγκυκλίου του υπουργείου Εσωτερικών. Γεγονός και διοικητική ενέργεια η οποία προσκρούει στην αρχή της ισότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του Συντάγματος. Επισημαίνουμε ότι η αρχή της ισότητας επιβάλλει στη Διοίκηση την ίση μεταχείριση όμοιων περιπτώσεων.

Επίσης, η παραπάνω αρχή έχει ιδιαίτερη σημασία κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας. Σκοπός είναι η προστασία του διοικουμένου και η προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Τέλος, φρονούμε ότι προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και με κύριο γνώμονα την ασφάλεια των κατασκευών υπό την προστασία του κράτους, θα πρέπει να τηρηθεί αυστηρά η εγκύκλιος 26/08 ΥΠΕΣ από τις πολεοδομικές υπηρεσίες, καθώς από το νόμο υφίσταται δέσφια υποχρέωση.

Κοινές δράσεις για την επίλυση του χαρτογραφικού προβλήματος

Την Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η συνάντηση της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής Χαρτογραφίας, Φωτογραμμετρίας και Τηλεπισκόπησης (ΕΕΕΧΦΤ) του ΤΕΕ, με εκπροσώπους των χαρτογραφικών φορέων της χώρας. Αντικείμενο της συνάντησης υπήρξε η ανταλλαγή απόψεων και ο καθορισμός δράσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων, όπως η έλλειψη εθνικής πολιτικής χαρτογραφίσεων και διάθεσης χαρτογραφικών δεδομένων, χαρτογραφικού προγράμματος, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των χαρτογραφικών φορέων της χώρας και η δημιουργία και υιοθέτηση εθνικών προτύπων εναρμονισμένων με τα διεθνή κρατούμενα.

Στη συνάντηση παραβρέθηκαν εκπρόσωποι των φορέων: ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε., ΓΥΣ, ΕΣΥΕ, ΙΓΜΕ, ΥΠΑΑΤ, ΥΠΕΚΑ, ΥΥ/ΠΝ, καθώς και μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής ΑΤΜ του ΤΕΕ.

Η ΕΕΕΧΦΤ εξέφρασε τους προβληματισμούς της σχετικά με τις επιπτώσεις των ανωτέρω προβλημάτων στην οικονομία και την ανάπτυξη της χώρας και κάλεσε τους παρευρισκόμενους να διατυπώσουν τις απόψεις τους επί αυτών, σε συνδυασμό και με την υλοποίηση της Οδηγίας «Inspire», η οποία προβλέπει τη δημιουργία ευρωπαϊκής υποδομής χωρικών δεδομένων που θα στηρίζεται στις εθνικές υποδομές χωρικών δεδομένων των κρατών - μελών της ΕΕ.

Οι εκπρόσωποι των φορέων αναφέρθηκαν στις χαρτογραφικές δραστηριότητες των υπηρεσιών τους, καθώς και στη μεταξύ τους συνεργασία σε διμερές επίπεδο. Συμφώνησαν, δε, με τους προβληματισμούς της ΕΕΕΧΦΤ και αναφέρθηκαν στις -κατά την κρίση τους- αιτίες που οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση όπως: διαφοροποίηση προτεραιοτήτων, προδιαγραφών παραγόμενου προϊόντος, χρηματοδοτικών πηγών και, κυρίως, συντονισμού σε εθνικό επίπεδο.

Διαπιστώθηκε σύγκλιση απόψεων των συμμετεχόντων και εκφράστηκε η ανάγκη ανάληψης συντονισμένων ενεργειών φορέων -ΕΕΕΧΦΤ/ΤΕΕ- για την κατάρτιση ενός οδικού χάρτη, που θα προβλέπει τις κοινές δράσεις που θα πρέπει να υλοποιηθούν για την αντιμετώπιση - επίλυση του χαρτογραφικού προβλήματος της χώρας.

Ο πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γιάννης Αλαβάνος**, με επιστολή του προς το Δήμο Πατρέων, ζήτησε την ακύρωση του δημοσίου ανοικτού διαγωνισμού, για την επιλογή αναδόχου για το έργο: «Εκπόνηση Master Plan και χρηματοοικονομικής μελέτης αξιοποίησης του πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου ως πολιτιστικού – εκθεσιακού κέντρου», προκειμένου ο διαγωνισμός να επαναπροκηρυχτεί κατά τη σωστή εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3316/2005.

Στην επιστολή του ο πρόεδρος του ΤΕΕ αναλυτικά σημειώνει ότι:

1. Λάβαμε γνώση της διακήρυξης του ως παραπάνω διαγωνισμού, που διενεργείται από το Δήμο Πατρέων στο πλαίσιο του προγράμματος «Θησείας».

Κατά τη διακήρυξη εφαρμόζεται το ΠΔ 28/1980, όπως ισχύει, περί εκτελέσεως έργων και προμηθειών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΦΕΚ Α' /11).

Ωστόσο, όπως αναλύεται παρακάτω, η συγκεκριμένη διαδικασία ακολουθείται εσφαλμένα και σε αντίθεση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, καθώς από όλα τα χαρακτηριστικά του έργου (αντικείμενο, τεχνικές προδιαγραφές, τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, ενέργειες αναδόχου, παραδοτέα κ.ά.) καταδεικνύεται η νομική αναγκαιότητα ακύρωσης του διαγωνισμού και η επαναπροκήρυξή του σύμφωνα με το Ν. 3316/2005, του οποίου πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής.

Ειδικότερα, οι κύριες απαιτούμενες υπηρεσίες, όπως αναλύονται, είναι αποκλειστικά υπηρεσίες μηχανικού και είναι αδύνατον να υλοποιηθούν χωρίς τη συμμετοχή τους σε επίπεδο μελετών και υπηρεσιών (διοίκηση έργου, επίβλεψη διαδικασιών και εργασιών).

2. Εν προκειμένω, κατά το Ν. 3316/2005, «μελέτη» είναι το αποτέλεσμα συστηματικής και αναλυτικής επιστημονικής και τεχνικής εργασίας και έρευνας σε συγκεκριμένο, απλό ή σύνθετο γνωστικό αντικείμενο, που αποβλέπει ιδίως στην παραγωγή τεχνικού έργου ή στην επέμβαση σε τεχνικό έργο ή αφορά στο σχεδιασμό και την απεικόνιση τεχνικού έργου ή

παραγωγικής διαδικασίας ή σε μεθόδους ανάπτυξης και σχεδιασμού του ευρύτερου χώρου.

Επίσης, «Σύμβαση παροχής υπηρεσιών» είναι η σύμβαση στην οποία η παροχή του αναδόχου συνίσταται στην προσφορά γνώσεων και ικανοτήτων, με τη διάθεση κυρίως συγκεκριμένου επιστημονικού προσωπικού και άλλων μέσων επί ορισμένου χρόνου, που προσδιορίζεται είτε ημερολογιακά είτε σε συνάρτηση με ορισμένο γεγονός της διαδικασίας παραγωγής έργου.

Στο άρθρο 2 του Ν. 3316/2005 αναφέρεται ότι:

«Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και την παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελμάτων των κατηγοριών μελετών της παραγρά-

**ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥ ΤΕΕ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΤΡΑΣ**

Επαναπροκήρυξη διαγωνισμού με σύννομες διαδικασίες

φου 2, που επιτίπουν καθ' ύλην στο "Παράρτημα ΙΙΑ" της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο "Παράρτημα ΧVΙΙΑ" της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που επιτίπουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό Δίκαιο προς αυτές».

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι το πεδίο εφαρμογής του Ν. 3316/2005 δεν συναρτάται με τις επιμέρους συμπτωματικές κατά περίπτωση εργασίες της μελέτης, αλλά με το είδος της όλης μελέτης ως το αποτέλεσμα όσων και όποιων εργασιών. Ο νόμος είναι εφαρμοστέος για το σύνολο της σχετικής σύμβασης, άσχετα από το αν μερικές από τις επιμέρους εργασίες θα μπορούσαν υπό άλλες συνθήκες να αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων μη διεπόμενων από το Ν. 3316/2005.

Με μια απλή ανάγνωση όλων των

προαναφερόμενων νομοθετημάτων εφαρμογής σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, αναδύεται η ορθή άποψη, ότι, προκειμένου να επιδιωχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, ο συγκεκριμένος διαγωνισμός πρέπει να ακυρωθεί.

Σε διαφορετική περίπτωση, η διοίκηση θα οδηγηθεί σε καταστρατήγηση του εθνικού και κοινοτικού πλαισίου, που ρυθμίζει το περίγραμμα των δημοσίων έργων στην Ελλάδα.

3. Το ΤΕΕ σύμφωνα με το από 14.12.1926 ΠΔ «Περί κωδικοποίη-

σεως των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου» (βλ.

άρθρο 4) τόσο ως φορέας οργάνωσης του επαγγέλματος του μηχανικού, όσο και ως τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας, έχει αναδεχθεί -μεταξύ άλλων- τις Δημοσίου Δικαίου υποχρεώσεις, την εκπροσώπηση του

μιάς, εποικοδομητικής ανάπτυξης των φυσικών πόρων κ.ά., όπως αναλυτικά σκοπός του ΤΕΕ περιγράφεται στο άρθρο Ι του οργανισμού του ΤΕΕ, που έχει εγκριθεί με το ΠΔ 295/2002 (ΦΕΚ Α' 262/2002).

Από τα παραπάνω προκύπτει το προφανές και εύλογο έννομο συμφέρον του ΤΕΕ να παρέμβει διά των νομίμων διαδικασιών σε κάθε στάδιο του διαγωνισμού, προς διαφύλαξη των συμφερόντων των μελών του, καθώς και προς την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος ως τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας.

4. Σύμφωνα με τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω, η διοίκηση του Δήμου Πατρέων οδηγήθηκε σε πλήρη καταστρατήγηση του νομικού πλαισίου, εφαρμόζοντας διαδικασία, η οποία δεν επιτίπει, στην προκειμένη περίπτωση, στα ειδικά χαρακτηριστικά του έργου για το οποίο προκηρύσσεται ο διαγωνισμός.

Συγκεκριμένα:

- Δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των διατάξεων που περιγράφονται στη σελ. 7 στην εν λόγω διακήρυξη για την επίτευξη του συγκεκριμένου δημοσίου σκοπού.

- Υπάρχει ο κίνδυνος απώλειας μεγάλων εξόδων του κράτους από τη συγκεκριμένη επιλογή της διοίκησης, καθώς και η δημιουργία υπηρεσιών με δυσμενείς επιπτώσεις, λόγω έλλειψης επιστημονικού και γνωστικού αντικείμενου των πιθανών αναδόχων.

- Θίγεται άμεσα το κύρος και η επιστημονική επάρκεια των μηχανικών - μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, οι οποίοι σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν την ευκαιρία συμμετοχής στο συγκεκριμένο έργο, καθώς αυτοί πληρούν αντικειμενικά το γνωστικό και επιστημονικό πεδίο των απαιτούμενων ικανοτήτων.

- Σύμφωνα με το Ν. 3316/2005, το συγκεκριμένο περιγραφόμενο έργο επιτίπει πλήρως στην έννοια, αλλά και στον κανόνα εφαρμογής των διατάξεών του.

Η επιστολή καταλήγει σημειώνοντας: «Από τα όσα αναφέρονται παραπάνω, έχουμε την άποψη ότι ο συγκεκριμένος διαγωνισμός πρέπει να ακυρωθεί και να επαναπροκηρυχτεί κατά τη σωστή εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3316/2005».

Σεμινάριο για τον Κανονισμό Επεμβάσεων

Πραγματοποιήθηκε το σεμινάριο για τον

Κανονισμό Επεμβάσεων (ΚΑΝΕΠΕ), που οργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας σε συνεργασία με τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) - Επιτροπή ΚΑΝΕΠΕ.

Το σεμινάριο, που έγινε στις 16 Δεκεμβρίου 2009, στο ΕΒΕΑ, παρακολούθησαν και απηύθυναν χαιρετισμό ο Γενικός Γραμματέας της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ, **Ηρακλής Δρούλιας**, και ο Γενικός Διευθυντής του ΟΑΣΠ, **Νικήτας Παπαδόπουλος**.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών του σεμιναρίου αναπτύχθηκαν όλα τα κεφάλαια του τελικού σχεδίου του ΚΑΝΕΠΕ. Αναλυτικότερα: Ο ομότιμος καθ. και επιστημονικός υπεύθυνος της Επιτροπής ΚΑΝΕΠΕ, **Θεοδόσης Τάσιος**, έκανε τη γενική εισαγωγή και ο Συντονιστής της Επιτροπής ΚΑΝΕΠΕ, **Χρίστος Κωστίκας**, ανέπτυξε το ιστορικό τού θέματος.

Στη συνέχεια, το κεφάλαιο 1 «Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής - Υποχρεώσεις και ευθύνες» ανέπτυξε ο

Ιωάννης Βλάχος, το Κεφάλαιο 2 «Βασικές αρχές - Κριτήρια - Διαδικασίες σχεδιασμού» ο **Κοσμάς Στυλιανίδης**, το Κεφάλαιο 3 «Διερεύνηση - Τεκμηρίωση φέροντος οργανισμού υφισταμένου δομήματος» ο **Σταύρος Θεοδωράκης**, το Κεφάλαιο 4 «Βασικά δεδομένα αποτίμησης και ανασχεδιασμού» ο **Μιλτιάδης Χρονόπουλος**, το Κεφάλαιο 5 «Ανάλυση πριν και μετά την επέμβαση» ο **Ανδρέας Κάππος**, το Κεφάλαιο 6 «Βασικά προσομοιώματα συμπεριφοράς» η **Ελισάβετ Βιντζηλαίου**, το Κεφάλαιο 7 «Προσδιορισμός συμπεριφοράς δομικών στοιχείων» ο **Μιχαήλ Φαρδής**, το Κεφάλαιο 8 «Διαστασιολόγηση επεμβάσεων» ο **Στέφανος Δρίτσος**, το Κεφάλαιο 9 «Έλεγχοι ασφάλειας» ο **Μιχαήλ Φαρδής**, και τα Κεφάλαια 10 και 11 «Απαιτούμενα περιεχόμενα μελέτης. Κατασκευή - Διασφάλιση ποιότητας - Συντήρηση» ο **Χρίστος Κωστίκας**.

Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Συντελεστές επιτυχίας στη Διοίκηση / Διαχείριση Τεχνικών Έργων» πραγματοποιείται την **Πέμπτη 21 Ιανουαρίου 2010** (11:00 - 18:00), στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ), Ακαδημίας 7, Αθήνα.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), ο Σύλλογος Πολιτικών Μηχανικών Ελλάδας (ΣΠΜΕ), το Ελληνικό Τμήμα της Αμερικανικής Ένωσης Πολιτικών Μηχανικών (ASCE Hellenic Section) και το Ελληνικό Ινστιτούτο Διοίκησης Έργων (PMI Greece Chapter), διοργανώνουν Συνέδριο με θέμα: «Συντελεστές επιτυχίας στη Διοίκηση / Διαχείριση Τεχνικών Έργων» («Success Drivers in Construction Project Management»).

Το συνέδριο προήρθε από πρωτοβουλία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Τμήματος της ASCE, το οποίο προσκάλεσε τα Διοικητικά Συμβούλια των τριών άλλων φορέ-

ων, τα οποία άμεσα απεδέχθησαν τη συνδιοργάνωση.

Η Οργανωτική Επιτροπή, έχοντας κάνει πολλές επαφές με κορυφαίους επιστήμονες του χώρου, έχει ήδη εξασφαλίσει ομιλητές υψηλού επιπέδου, όπως οι:

- **Mr. Samer S. Khoury**, Director, Executive VP Operations, Consolidated Contractors Company (CCC).
- **Mr. Raouf Ghali**, President, Project Management Group, Hill International Inc.
- **Ms. Andrea Bach**, Project Controls, Installations and Environment Division, Parsons.
- **Prof. David Adamson**, Professor Cambridge University, England, Office of Government Commerce, Head of

Construction, HM Treasury, UK

• **Mr. Bill Van Wagenen**, International Operations Director, CH2MHILL Inc., Past President CMAA, Board Member CMAA

• Καθ. **Θεοδόσης Τάσιος**, Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ

• **Νικόλαος Θεοδωρίδης**, Διευθύνων υ931 Σύμβουλος «Αρχιρόδον ΑΤΕ»

• **Γεώργιος Ραουνάς**, Γενικός Διευθυντής KPMG

] Τμήμα Διεθνών Σχέσεων ΤΕΕ, ηλεκτρονική διεύθυνση: intrel@central.tee.gr, τηλ.: 210-3291.362, 210-3291.351-2, 210-3291.618, www.tee.gr

Διεθνές συνέδριο για τη διοίκηση και διαχείριση τεχνικών έργων